persbericht
Embargo tot 10 rnei 1985 20.00 uur
datum:
10 mei 1985.

VVD-Tweede Kamerfractie afdeling voorlichting .Binnenhof la 2513 AA"'s-Gravenhagé
telefoon: 070-614911

REDE VAN DE VOORZITTER VAN DE VVD, J. KAMMINGA 10 MEI 1985
Het is lente, de VVD staat weer in bloei.
Mei 1985, tien maanden voor de verkiezingen, is er optimisme en vertrouwen.
Vol overtuiging zijn we 2,5 jaar geleden aan het moeilijke werk in deze coalitie begonnen.
Tien zetels winst in de knip en de afspraak, dat orde op zaken zou worden gesteld.
Nu zijn 30 maanden om en er zijn er nog tien,- twaalf voor de boeg.
Een spannende periode, zeker nadat een drie-letterig onheil een half jaar veel onrust heeft gegeven.
Wij inventariseren vandaag en morgen hoe de zaken ervoor staan en wat nog moet gebeuren. Spannend, omdat we samen met de economische ontwikkeling in een race gewikkeld zijn tegen de klok..
Onze opdracht is te realiseren, dat het opkomend vertrouwen in de toekomst bij bedrijven en burgers volgend jaar zo groot is, dat de mensen zich realiseren, dat twee, drie jaar impopulaire maatregelen niet voor niets zijn geweest.
Dan zal het duidelijk zijn, dat vier jaar van grote VVD-invloed, gekoppeld aan onze plannen in het nieuws verkiezingsprgrarnma, het waard zijn wederom gesteund te worden.
In de VVD bloeit het optimisme en vertrouwen op, omdat we voelen dat het zal lukken.
Hoe moeilijk het in de afgelopen tijd soms ook was.
Bijvoorbeeld als het ging om onze verantwoordelijkheid voor de sociale verhoudingen.
Hoe durfde de VVD de laagste inkomensgroepen verder te laten bezuinigen! Maar ook: het kan toch niet waar zijn, dat er zoveel wordt genivelleerd. Dat straks bijna iedereen op dat minimum zit en de prikkel om je nek uit te steken helemaal is weggenomen.
Wij liberalen hebben de diepgewortelde overtuiging, dat pas als het in de economie

struktureel beter gaat, dat dan pas alle burgers weer profiteren. En gelukkig gaat het beter. Onze koers is duidelijk; doorgaan met het terugdringen van het overheidsbeslag en het bedrijfsleven verder stimuleren door burgers koopkracht te geven.
Reakties uit de PvdA sterken ons in het vertrouwen, dat we op de goede weg zijn;
Den Uyl roept; stimuleren die bestedingen, zoals hij dat al jaaaaren doet. Duisenberg roept (sinds kor..niet stimuleren die bestedingen.
Wij doen wat nodig is en varen een eigen vaste koers.
Dames en heren.
Als wij het beleid van de coalitie tussentijds overzien, dan is het natuurlijk niet alleen maar jubel wat er gebeurt. Zo gaat het nu een keer in het leven en-ook in de politiek. Ik kan het woord tweeverdieners bijna niet meer over de lippen krijgen.
haar vanavond hier, als Algemene Vergadering bij elkaar, als we ons helemaal niet laten beïnvloeden door de oppositie, die als taak heeft gewoon tegen te zi jn en niet laten beïnvloeden door de opiniepeiling bij mensen, die - soms begrijpelijk - de moeilijke maatregelen van de afgelopen jaren als maatstaf nemen, als wij nu gewoon dat beleid eens toetsen aan wat wjij wilden, hoe wij onderweg zijn naar onze oplossingen voor de problemen, dames en heren, dan komt toch in mij een gematigd, maar gepast gevoel van trots.
Nee, ik- juich niet te vroeg, ik verkoop niet de huid van dat beertje dat nog moet groeien .....maar toch! ■
ik doe zo maar een paar grepen: wij vonden en durfden het ronduit te zeggen, dat eerst het bedrijfsleven weer winst zou moeten maken, voor het ook elders in de samenleving beter kan gaan. Alleen met een gezond bedrijfsleven kan de werkloosheid gezond worden aangepakt.
En natuurlijk moet je de omstandigheden in de wereldeconomie mee tellen, haar in 84 voor het eerst en ook in 85 maakt het bedrijfsleven weer echt winst;, is de export naar record hoogte gestegen. Dat hebben we gezegd zal het begin zijn en dat is het begin. Niet de voorspellingen van den Uyl dat de werkloosheid zou oplopen van 850.000 tot boven de miljoen, maar wel april 85 van 850.000 naar 750.000. Uitstekend, op economische zaken, van Aardenne en Bolkestein, dit beleid is liberaal beleid.
Dames en heren, in deze lijd spending deparlments beheren als Verkeer en Waterstaat en VROM is geen sinecure.
Wij brengen veel respect op voor de wijze waarop Mevrouw Smit-Kroes bezuinigt, maar

zo worstelt, dat het voorzieningennivo van al die onderdelen van V en W niet wezenlijk worden aangetast.
Ik ben trots, als weer een milieuminister van de VVD, na Ginjaar nu Winsemius, een krachtig, duidelijk en goed gepresenteerd milieubeleid voort. Noch vanuit de milieuhoek, noch vanuit het bedrijfsleven roept men moord of brand, een unicum vergeleken met de PvdA-D‘66 perioden.
In ons land is milieubeleid liberaal beleid en daar mogen we trots op zijn.
Jarenlang is de VVD verweten geen visie te hebben op ontwikkelingssamenwerking. Men probeerde ons-in de a-sociale hoek te dringen van geen gevoel te hebben voor ontwikkelingen in de arme landen.
Daarom hebben wij de portefeuille geclaimd. En de kritiek is verstomd. Omdat Mevrouw Schoo erin is geslaagd, soms tegen de stroom van PvdA en CDA in, een liberaal beleid te voeren, dat erop is gericht en de allerarmsten echt te helpen en de Nederlandse bedrijven daarbij te betrekken.
Mogen wij dan met elkaar een gevoel van optimisme hebben?
Dames en heren, in ons verkiezingsprogramma's van '81 en '82 hebben wij veel aandacht besteed aan het bestrijden van de criminaliteit en het bevorderen van de veiligheid op straat. En terecht, want de criminaliteit is onrustbarend toegenomen.
Meer politie, meer gevangenissen, zwaardere straffen. Dat zijn de antwoorden die men vaak hoort op de problemen.
Het is waar, dat de staat, waarin de klassieke liberaal zich het meest thuisvoelde, de zgn. nachtwakersstaat was. De staat dus, die zich slechts bezig hield met interne en externe veiligheid.
Maar modere liberalen, levend in een gecompliceerde en in velé opzichten gehumaniseerde maatschappij, hebben de mentaliteit om verder te kijken, dan de gummiknuppel lang is.
Laat ik elk misverstand vermijden: ik sta voor 100% achter het beleid van de Ministers Korthals Altes en Rietkerk. Zij hebben de plicht politie en justitie zo uit te rusten, met mankracht en middelen, dat het de taken ook daadwerkelijk kan vervullen. Hun beleid is gericht op het door de overheid beschikbaar hebben van een instrumentarium, waarmee de wet gehandhaafd kan worden: waarbij rechten en plichten weer duidelijk en veilig zijn. Wij steunen hen van harte in hun liberale beleid.
Waar het rni j vanavond om gaat, Is niet de vraag of deze maatregelen noodzakelijk zijn -

dat staat mijns inziens buiten kijf.
Daarover zal van Aardenne nog spreken.
Ik wil echter waarschuwen tegen de neiging simpel te denken dat we er daarmee zijn. Tegen de mentaliteit die slechts zegt: "we hebben een maatschappelijk probleem, een groei in de hoeveel heid. ongewenst gedrag; wij, de burgers, hebben daar last van, laten we maar snel deze of gene begroting wet verhogen, er wat overheidsingrijpen tegenaan gooien, dan komt alles wel weer prima in orde".
We moeten ons af vragen; wat is er gebeurd in onze samenleving? Waar komt al dat "wangedrag", en die "criminaliteit" vandaan? Wie lijden daar onder, wie zijn de "daders"? Dat zal ons verschillende dingen leren, denk ik. Het heeft geen zin alle vormen van ongewenst gedrag, die we nu als een hutspot, genaamd criminaliteit, op het bord van politie en justitie schuiven, ook op een hoop te gooien als het erom gaat oorzaken en achtergronden te analyseren.
Allereerst denk ik dat er een relatie is met de uit zi jn voegen gegroeide verzorgingsstaat, die de mensen - vooral ook de jongeren geen ruimte meer geeft hun leven in te richten zoals zij dat wensen.
In onze visie zijn mensen in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun eigen welzijn en voor dat van degenen die van hen afhankelijk zijn; de staat dient alleen in te springen waar dat echt niet anders kan. De verzorgingsstaat pretendeert de mensen van de wieg tot het graf te verzorgen. Is het dan een wonder, wanneer die pretentie niet kan worden waargemaakt,' dat onvrede de kop opsteekt en uitmondt in vandalisme. Daarnaast, - dat is al vaker gezegd - is de economische recessie een belangrijke oorzaak.
Jonge mensen, die het gevoel hebben dat de samenleving hen niet nodig heeft, omdat er geen werk is, verkeren in een treurige situatie.
Een samenleving heeft de plicht aan de jeugd een perspektief te bieden. Het beleid van onze coalitie is er op gericht in strukturele zin een betere situatie te verkrijgen.
Op een gezonde economische basis, op zo kort mogelijke termijn.
Ik denk dat wij voor de zware taak staan de mensen - en dan denk ik vooral aan de jeugd - weer het besef bij te brengen zelf verantwoordelijk te zijn voor eigen Welzijn en voor eigen handelen. Die verantwoordelijkheid voor eigen (wan)gedrag kan tot uiting komen, als het te laat is, in het contact
met de justitie. Maar op de eerste plaats in het contact met anderen, de eigen omgeving. Noem dat maar desnoods een verzachte sociale controle. Sleutelwoord bij deze hele

discussie is, mijns inziens, discipline. De vrije, blije jaren zestig en zeventig hebben ons het zich doen verliezen op de positieve kanten van die discipline, als blijmoedige en vrijwillige vrijheidsbeperking in het belang van allen. Een vorm van solidariteit, zoals socialisten dat zouden noemen.
Dan rijst de vraag; hoe krijgen wij, zonder te vervallen in dwingelandij, een zodanige discipline terug in onze samenleving, dat de hoeveelheid ongewenst gedrag in die samenleving vermindert?
Het is moeilijk de mentaliteit van de mensen te beïnvloeden, de houding ten opzicht van elkaar en ten opzichte van eikaars spullen. Veel is er al gezegd en geschreven over de af nemende rol van kerken, als verschaffers van leef normen aan de mensen. Maar ook andere instelling en zoals de vakbonden, plachten een dergelijke rol te spelen, en doen dat nu in veel mindere mate.
Liberalen liggen daar niet wakker van, als de mensen, de jonge mensen, maar begeleid worden bij de ontwikkeling van hun verantwoordelijkheidgevoel.
Het onderwijs is, lijkt mij, het enige aangrijpingspunt voor een zinnig overheidsbeleid dat gericht is op bij schaven van de mentaliteit van de Nederlandse jeugd, een leerproces van aanvaarding van normen en discipline. Moet de overheid dan toch gaan optreden als zedenmeester? Moeten we van het onderwijs gaan eisen dat het onze jeugd gaat beïnvloeden in de zin die wij, liberalen, wenselijke achten? Ik hoor de kritiek al losbarsten: 'Wil de VVD onderwijs misbruiken voor indoctrinatie”. Ons antwoord is duidelijk nee, want het onderwijs, zoals het thans functioneert in de samenleving, heeft al de taak de jongeren op te voeden tot volwassenen die zich een goede plek weten te veroveren in de maatschappij. Een opvoeding tot vol waardig lid van de samenleving is niet compleet zonder een positieve instelling ten opzichte van die samenleving. Ik denk dat wij ons er niet voor hoeven te schamen, wanneer wij een dergelijke opdracht meegeven aan onze onderwijsgevenden.
Want van alle instellingen die betrokken zijn bij de opvoeding van de jeugd, spelen de scholen toch wel de belangrijkste rol. En laten wij ons niet vergissen: een verwaarloosde opvoeding is ook een opvoeding.
Daarmee beland ik bij de eigen verantwoordelijkheid, die wij allemaal dienen te dragen. Allereerst als ouders, waar het gaat om de opvoeding tot staatsburger van onze kinderen.
Want laten wij niet denken dat de school het alleen, of zelfs maar in de eerste plaats kan.

Ik denk, dat de strijd tegen de criminaliteit niet alleen door politie en justitie kan worden gevoerd, hoe noodzakelijk een versterking van het apparaat ook is.
De strijd tegen onveiligheid, criminaliteit en vandalisme; begint thuis en op school. Als verantwoordelijke staatsburgers, die zich betrokken voelen bi j het wel en wee van hun medemensen en die niet denken; daar moesten ze iets aan doen, maar die zelf hun verantwoordelijkheid aanvaarden.
Dat is liberale politiek.
Dames en heren, tijdens de bezoeken aan de kamercentrales dit jaar, heb ik vaak gezegd, dat de partij, wij allen tesamen op het toppunt van de macht zijn. Macht, een woord dat wij als liberalen vermijden.
Maar de kandidaatstellingen en het vaststellen van de verkiezingsprogramma's staan voor de deur.
De invloed die wij hebben geeft ons ook een grote verantwoordelijkheid.
De huidige fraktie heeft een moeilijke start gehad. Toen, drie jaar geleden, waren er 19 debutanten. Velen van ons hebben zich toen wel eens af gevraagd of dat wel goed zou gaan.
Nu bestaat daarover zekerheid.
Aan de vooravond van de kandidaatstelling denk ik namens u allen te spreken, als ik de leden van de fraktie en in het bijzonder fraktievoorzit- ter Nijpels, complimenteer en bedank voor de wijze van funktioneren. En naar deskundigheid, en naar onderlinge sfeer en naar relatie tot de bewindslieden.
Wij zijn zeer tevreden.
Vandaag beginnen wij aan de laatste loodjes. Zij hoeven voor ons niet zwaar te zijn.
Ik verheug mij op de campagnes, die eraan komen. Met volle overtuiging zullen wij de kiezers tegemoet treden.
Dit beleid, met zoveel liberale invloed is het niet alleen waard verdedigd te worden, dit beleid is waard om voor te strijden.
Het duurt geruime tijd voor wij elkaar in een algemene vergadering terugzien. Daarom roep ik u vanavond op; trek ten strijde!
Vandaag gaan wij in,de aanval tegen de Partij van de Arbeid, een aanval op de arrogantie van de macht waaraan zij alleen nog maar kunnen ruiken. Wij willen, mogen en zullen hel socialisme geen kans geven op regeren. Ik heb vertrouwen In het CDA, maar wij zullen hen ook niet de kans geven af te drijven In de richting van de

socialisten, 't CDA vraag ik, laat de PvdA links liggen. De moed die deze coalitie heeft opgebracht om al die Impopulaire maatregelen te nemen op weg naar een betere toekomst, verdient dat deze coalitie wordt voortgezet. '

Laat niet gebeuren dat socialisten straks weer af breken, wat in vier jaar met zoveel moeite Is opgebouwd.

Dames en heren, de schouders eronder, wij laten ons niet meer aflelden, wij zullen samen de mensen duidelijk maken, dat liberaal beleid staat voor vrijheid, verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid, sociale rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid van alle mensen.

WIJ STAAN AAN HET BEGIN VAN EEN LANGE POLITIEKE LENTE WAARIN DE VVD ZAL BLIJVEN BLOEIEN;